

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. október 8.

229 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Violo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

A horvát helyzet.

A horvát bán állásfoglalása egészen új helyzet alakulására fog vezetni. A koalíció második törzse erősen megingott attól a beszéd-től, amellyel Tomasics bán a múlt hét elején Eszéken beleszólt a választási mozgá-lomba.

Első olvasásra nyilvánvaló volt ennek a beszédnek taktikai célja. Aféle kortesbeszéd volt, mellyel a bán utját akarta egyengetni a mostani zavaros helyzetből való kibontakozás-nak, nemcsak az utóbbi határozataival kátyuba jutott horvát-szerb koalíció részére, amelyen a fuziós hókusz-pókusz után is rajtaragadt a régi név, de egy kicsit a saját maga részére, aki Tuskán-Lorkovics ravaszkodása folytán abba ahelyzetbe jutott, hogy semmiféle pártja nem volt, melyben a lábát megvethetné. A bán eszéki útja ügyes taktikai lépés volt, hogy a kibontakozásnak holt pontra jutott ügyét valahogyan megint lábra segítse. Beszédének sem volt más rendeltetése. Meddő dolog tehát aranymerlegre tenni ennek a beszédnek minden fázisát, meggyanusítván egyrészt Toma-sics dr. lojalitását s szándékait és ugy ecsetel-vén másrészt a horvátországi helyzetet, mintha ott immár teljes anarchia és fölfordulás fenye-getne.

Világosan és erélyesen megizente a bán az átvedlett koalíciónak, hogy addig nem vál-lalhat vele politikai közösséget, amíg közjogi programját a fönnálló törvényekkel összhang-ba nem hozza s amíg egyáltalán nem helyez-kezik olyan álláspontra, amely lehetővé teszi, hogy vele, mint kormányképes párttal szóba álljon. Ez nyílt beszéd volt. A kérdés az, mi a szándéka a bánnak és sikerrel biztatnak-e azok az utak és eszközök, amelyeket alkalmaz. To-masics dr. főképpen azért ment el Eszékre, hogy onnan verjen aranyhidat a koalíció meg-fogyatkozott, de annál konokabb matadorjain-nak, akik azt hitték, hogyha mindjárt az első lépésnél behódolnak a bánnak, elvesztik a ta-lajt a választók körében, akiket éveken át foly-tatott tulzó igazásaikkal, a nagyhorvát és tria-lisztikus hőborrtal inficiáltak.

A bán, mint felelős hadvezér, nem üzhet sem érzelmi, sem boszuálló politikát. Az ő föl-adata megtalálni az átmenetet a jelen fölfordulásból a reális politika talajára. Horvátország nem rendelkezik annyi politikai fölötte, hogy egy tollvonással ki lehessen küszöbölni a mai szereplőket és pártokat a cselekvés fórumáról és másokkal pótolni. A Drávántul, ahol végre is a kormányzat autonómiája nem korlátlan, mert az állami funkciók nagyrésztét a budapesti központi tényezők irányítják, az ottani koalíció, bár botor hibái már égbekiáltottak, mégsem járta le magát és meg tudta óvni a nacionalista gondolkodású körök előtt a népszerűségnek legalább némi foszlányát. Bár a hadsoraí na-

gyon megritkultak s vezérkarából is mind több-en elmaradoztak — legutóbb a volt bán, Pe-jacsevich gróf, — a viharvert koalícióval mégis számolni kell, vagy legalább meg kell próbál-ni, vajjon emberei közül kik volnának hasz-nálhatók, komoly és becsületes szereplésre megnyerhetők a rend és béke helyreállítása érdekében megindult akcióhoz.

A siker kétségtelen jelei félre nem ismer-hető módon jelentkeznek Tomasics bán javára. Az eszéki gyűlésen ott voltak a szlavónországi volt képviselők kiválóságai, a város fejei, ott volt Pejacsevich gróf, de a bán kíséretében odautazott a zágrábi polgármester is, aki bizo-nyára nem határozta volna el magát erre a tüntető lépésre, ha nem tudta volna, hogy odahaza más szellemek fujdogálnak, mint a ta-vasszal. Így látszik, hogy a horvát helyzet megérett a kibontakozásra. Már csak azt a for-mát, azt a szabadító szót vagy cselekedetet kell megtalálni, mely az erőket lekötő és feszé-lyező fölfogásokat megdönti. Ugy lehet, hogy a bán már meg is találta s csak az alkalmas pillanatra vár, hogy érvényesítse. Egyelőre a horvát koalíció higgadt gondolkodású elemei-nek kell magukat megemberelniük s oda kell állaniok a bán mellé, aki nyíltan invitálta őket az új kormánypart megalakításához. Ha ezek az elemek lerázzák magukról a nagyhorvát ra-dikális tulzók terrorizmusát s magukévá teszik a bán programját, melynek sarkalatos pontja a Magyarországgal való közjogi kapocs föltét-len elismerése, — akkor a kibontakozás már meg is van.

UJDONSÁGOK.

— **Október hatodikának megünneplése.** A főgimnázium Korvin Mátyás Köre tegnap ünnepelte meg a tizenhárom aradi vértanu emlékét. Az ünnepség az intézet rajztermében folyt le. Az ifjusági énekkara mindenekelőtt el-énekelte a Himnuszot, majd a felsőbb osztá-lyokból több tanuló magyar és olasz nyelven emlékbeszédeket tartott. Néhány alkalmi költe-ményt is elszavaltak, azután az ünnepély a Szózat eléneklésével véget ért.

— **Megfelebbezett koleramegfigyelő állomás.** A rappresentanza szeptember huszon-harmadiki ülésében a kolera elleni védelmi intézkedések költségeire nagyobb összeget szavazott meg, egyúttal elhatározta, hogy egy elkülönítő állomás felszereléséről gondoskodik. A képviselőtestület intézkedése alapján a vá-rosi tisztifőorvosi hivatal úgy oldotta meg a feladatot, hogy egyéb alkalmas hely hiányá-ban a régi villamos telepen kívánta elhelyez-tetni a megfigyelő állomást. A régi villamos telep ugyanis elhagyatottan álls ott megfelelő számu helyiség van erre a célra. A tanács a tisztifőorvosi hivatal előterjesztését elfogadta s intézkedett a felszerelés iránt. A gyanus utasok elkülönítésére s öt napi megfigyelé-

sükre tehát akkora helyiséget zártak el, hogy ott negyven embert lehessen elhelyezni. Idő-közben tudomást szerzett a kolera megfigyelő állomásról két közelben levő ipartelep is, melyek a tisztifőorvosi hivatalnál óvást emel-tek ez ellen, egyúttal felebbezést jelentettek jelentettek be a rappresentanzának idevonat-kozó határozata ellen is.

A tanács a felebbezést a kormányzóság útján terjeszti fel a belügyminiszteriumhoz. A döntésig, mely előreláthatólag csak hosszabb idő múlva lesz, a szóbanforgó megfigyelő állo-más nem használható.

— **Horvát okvetetlenkedés.** A Tenge-részeti Akadémia növendékei tegnapelőtt a ten-gerészeti hatóság Klotild gőzösén tanulmányi kirándulást tettek a tengermelléken. Utközben érinteni akarták a castelmuschiói kikötőt is, hogy ott partraszálljanak. Az ottani révhatóság azonban orvosi vizsgálat nélkül nem engedte meg a kikötést, úgyhogy a Klotild kénytelen volt visszatérni Fiuméba.

— **Magántisztviselők tanfolyamai.** A kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete ezuton is figyelmezteti az érdeklődőket, hogy az esti tanfolyamokra való beiratkozás határ-ideje hétfőn, október tizedikén jár le. Az egye-sület felhívja különösen a fiatalabb tagtársá-kat, hogy a kurzusokon való részvételre minél számosabban és haladéktalanul írásban jelent-kezzenek, miután a szokásos szóbeli nyilatko-zatok alapján az igazgatóság nem lehet abban a helyzetben, hogy a szükséges előkészülete-ket megtegye, másrészt a beiratkozás semmi kötelezettséggel nem jár, ha a kitűzött határ-időn belül a jelentkezők nem érik el az egyes kurzusok megnyitására megállapított számot. Azok is, akik nem tagjai az egyesületnek, részt vehetnek a tanfolyamokon, ha az egyesületbe való felvétel iránti kérésüket benyújtják.

— **A cigányok ügye.** Részletesen meg-irtuk, hogy az olaszországi hatóságok hetek-el ezelőtt huszonnégy főnyi két cigánykara-vánt küldöttek Fiuméba, mert nem voltak olasz alattvalók. A rendőrség illetőségük meg-állapításáig a Piazza Scoglietton telepítette le őket, egyúttal megindította az illetőségi el-járást. Minthogy a cigányok hovatarozandó-ságát pontosan megállapítani nem lehetett, a szomszédos hatóságok pedig nem akarják megadni a letelepülési engedélyt, a rendőrség a kormányzósághoz fordult, hogy a kormányt a bécsi és római kabinetnél közbenjárásra kérje fel. A cigányok ugyanis minden előjel szerint olasz és osztrák alattvalók. A kor-mányzóság nevében Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes tegnap távirati jelentést tett a belügyminiszteriumnak.

— **Növekszik a kivándorlás.** Berlinből jelentik: A Hamburgon át irányuló kivándor-lás lényegesen emelkedett. Ez év szeptembe-ben 9738 kivándorló indult el a hamburgi kikötőből, holott tavaly szeptemberben csak 6733, 1908 szeptemberben 4374 és 1907 szept-emberben 8773 volt a kivándorlók száma.

— **Portugália és külkereskedelmünk.** A lisszaboni viharok aktuálissá teszik annak a vizsgálatát, milyen gazdasági nekszusban vagyunk Portugáliával. Ezzel az országgal való forgalmunkban csak egy cikknek jut valamelyes szerepe, a magyar dongának. Portugália vásárlója a magyar dongának és ebből a cikkből a legutóbbi statisztikai adatok szerint körülbelül tízezer métermázsát vittünk ki. Ez az egész gazdasági kapcsolatunk a forrongó országgal. Kivételre került ugyan cukor és malata is, de ezt főleg Ausztria szállította. Behoztunk még az egész monarchia külkereskedelmét tekintve 520.000 korona ára fát, továbbá 255.000 korona ára faárut és parafát. A monarchia kivitele 1909-ben mindössze 4.6 milliót tett ki. Portugáliával tíz évig volt kereskedelmi szerződésünk, de ezt néhány hónappal ezelőtt fölmondották. Junuár elseje óta Portugália az autonóm tarifát, vagyis a maximális vámokat alkalmazza áruinkra.

— **Meglopott szállító.** Kell Henrik szállító feljelentést tett a rendőrségen, hogy két zsák zabot és 120 kilogramm búzát, összesen ötvennégy korona értékű gabonaneműt elloptak tőle. A lopással a károsult Gamberger Lajos tizenhét éves kocsisát gyanúsítja, akit a rendőrség le is tartóztatott. A letartóztatott kocsis, akinek a kocsijáról a gabona hiányzott, vallomása szerint, maga sem tudja, hogyan tünt el a gabonanemű.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnap, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Venezia“ német gőzös Hamburgból 30 tonna kávéval, 30 tonna tengeri fűvel és 20 tonna tökehállal. „Szent László“ magyar gőzös Valenciából, 400 zsák paprikával, 360 hordó olajjal, 310 zsák kénnel és 70 kosár gyümölcsessel. „Jadran“ osztrák gőzös Makarskából 88 hordó borral.

Indult: „Báthory“ magyar gőzös Braziliába, 2160 hordó liszttel, 466 láda árpával, 350 tonna fával, 100 tonna cementtel és 30 tonna ásványvízzel. „Kálmán király“ magyar gőzös Rouenba, 450 tonna fával, 30 tonna cukorral, 100 tonna liszttel, 70 tonna parafinnal 180 hordó fakivonattal. „Venezia“ német gőzös Hamburgba 60 tonna babbal és 150 tonna fakivonattal. „Jadran“ osztrák gőzös Triesztbe 30 tonna búzával és 50 hordó fakivonattal.

— **Elveszett és megkerült bankjegy.** Simonovics Mária pecsinei leány tegnap több munkakönyvet akart a rendőrségen bemutatni. Mikor a rendőrségi épület kapuja elé ért, ijedten tapasztalta, hogy husz koronás bankjegyét, melyet egyik könyvbe tett, elvesztette. Simonovics Mária keservesen sírni kezdett az érzékeny anyagi veszteség miatt, bánata azonban némsokára öröme változott. Egyik rendőr ugyanis megtalálta a bankjegyet s a szolgálattevő rendőralisztnak adta át, aki viszont a sírányozó leányhoz juttatta.

— **Trajektu vasut a Kvarneron.** Isztria-dalmáciai vasut komp-társaság céggel új vállalat létesült, hogy Isztria és Dalmácia trajektu-vasutal való összeköttetése után Ausztria és a dalmáták földje között közvetlenül vasuti összeköttetést létesítsen. A társaság ki fogja építeni Prelucca kikötőjét, ahová a Déli vasut Mattuglie állomásától rövid szárnyvonalat kell létesíteni. Preluccában nagyszabású kikötőt létesítenek és onnan szállítják trajektuson a Canal di Mezzán keresztül Chersóig a vonatokat. Itt azután Dragoschi községtől rendes szárazföldi vonalon haladnak Chersó sziget legdélibb csucsáig, ahonnan ismét komp segítségével Zaráig viszik. A komphajózást ez a társaság fogja ellátni, míg a mattuglie-preluccai vonalrész a Déli vasut kezelésébe jut. A csatlakozó novaglia-zárai vasutvonalrész a dalmát államvasutak kezelésébe kerül. Az új társaságban érdekelve vannak: Schichau F. elburgi cég, Ways, Westermann és társa gráci cég, Cervar dr. voloscai tartománygyűlést képviselő. Ezzel az összeköttetéssel Bécsből Zarába 18 óra alatt lehet eljutni, ami hat órával kevesebb, mint a jelenlegi menetidő.

— **A dalmát vasuti csatlakozások.** A napokban két dalmátországi képviselő járt az osztrák vasutminiszternél, információt kérve a dalmát vasutak dolgában. Wrba vasutügyi miniszter kijelentette, hogy a knin—novi új tervet illetően határozott nyilatkozatot nem tehet, mivel erre vonatkozólag még folynak a tárgyalások a magyar kormányval. Egyebekben pedig a miniszterelnökhöz utasította

a képviselőket. Bienert báró osztrák miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a legnagyobb buzgalommal azon van, hogy a dalmát vasutak kiépítését előmozdítsa. A bugojno—arzanói voalrészre vonatkozó tárgyalások oly kedvezőek a miniszterelnök szerint, hogy e vonal kiépítéséhez némsokára hozzá lehet fogni.

— **A susáki m. kir. erdőhivatali épületre kiírt pályázat** alapján a földmivelésügyi miniszteriumhoz a szeptember 30-ára kitűzött határidőig összesen 26 pályamunka érkezett be a következő jellegűekkel: „Mátyás király“, „Csonkatorony“, „Tágas“, „Quarnero“, „Előre“, „Al“, „egy rajzolt szarvasfej“, „Central előszoba“, „Szent Hubertus“, „egy fekete kör“, „Quarnero II.“, „piros pont“, „W“, „Quarnero III.“, „Erdő“, „Fiume“, „Adria“, minden jellege nélkül, „Egyszerű eszközökkel“, „Salviati“, „Bóra“, „Silvester“, „Hubertus“, „Sirius“, „Kék körben kék pont“. A bíráló zottság ma október 6-án összejött és legkésőbb egy hónapon belül nyilvánosságra hozza döntését.

— **Női továbbképző tanfolyam.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a kormányzó-ság javaslatára a fiumei állami felsőbb leányiskolával kapcsolatosan és a budapesti felsőbb leányiskola mintájára, két évfolyamra terjedő továbbképző tanfolyam szervezését engedélyezte. Ezen tanfolyam a fiumei szülőknek régi óhaja és most alkalmuk nyílik, hogy a felsőbb leányiskolát vagy más hasonló intézetet végzett 16 éven felüli leányai tanulmányaikat a továbbképző tanfolyamon kiegészíthessék. Valószínű, hogy a továbbképző tanfolyam még a folyó évben nyílik meg, ami igen kívánatos is lenne, hogy mindazok, akik az idén vagy tavaly végezték a felsőbb iskolákat, ezen értékes új intézménynek még az idén hasznát lássák.

— **Haálózások a Cunard-gőzösökön.** A rév hivatal most állította össze a magyar-amerikai vonal gőzösein az utóbbi években történt elhalálozások statisztikáját. A kimutatás szerint 1906-ban tíz, 1907-ben huszonegy, 1908-ban tizenhét, 1909-ben huszonnyolc s az idei évben eddig tizenöt haláleset fordult elő. Hajók szerint csoportosítva az „Ultonia“-n nyolc, a tavaly elsüllyedt „Slavonia“-n tizenkét, a „Carpathia“-n huszonhat, a „Pannonia“-n huszonnégy, a „Carmania“-n nyolc, a „Caronia“-n tizenegy és végül a „Saxonia“-n két kivándorló halt meg.

— **Zavarok a parti hajózásban.** A múlt heti verőfényes, szép, meleg időt két nap óta hideg északi szél váltotta fel. Tegnap pedig a bóra már annyira megerősödött, hogy a parti hajózásban kisebb-nagyobb zavarokat idézett elő. A heves szél miatt az Ungaro-Croata „Tatra“ gőzöse, mely tegnap kirándulókat vitt a Brioni szigetekre, a mindig erősödő szél miatt visszajövet kénytelen volt a pólai kikötőbe befutni. A hajó parancsnoka ugyanis nem akarta az utasokat a vihar kellemetlenségeinek kiteni s ezért elhatározta, hogy az éjjelt Pólába tölti s onnan csak reggel indul Fiume felé. Tegnap délután a heves szél miatt a novii járat „Szamos“ gőzösenek indulását kellett felfüggeszteni, úgy hogy tegnap csak egy hajó indult oda. A szél ereje azonban ma sem csökkent s a Novi felé elindított „Nehaj“ gőzös a Selcei kikötőbe ment, hogy ott bevárja a vihar csillapodását.

— **A dezinficiálás áldozata.** A zárai kikötőhatóság a felsőbbtségtől nyert utasítás folytán mingen odaérkező hajót egészségügyi vizsgálatnak vet alá s egyúttal gondoskodik, hogy a gőzösök félreeső helyei dezinficiáltsanak. Így tettek az Ungaro-Croata „Budapest“ gőzösevel is, melyen semmiféle kifogásolni valót sem tapasztaltak. Ennek ellenére a hajó minden félreeső helyét bőséges karbololdattal fertőtlenítették. A tulságos óvatosság azonban komoly kellemetlenséget idézett elő. A zárai kikötői alkalmazottak, mint kiderült, a megengedettnél erősebb oldatot használtak, ami az utasok testi leányt is veszélyeztette. Egy, a hajón utazó leány ugyanis, aki minderről semmit sem tudott, gyanútlanul használni akarta a frissen fertőtlenített helyet. Alig lépett azonban oda be, már is ijedten sikoltozni kezdett, mert az erős karbololdat össze-

égette testének nagyobb részét. A leányt, aki súlyosabb sebeket szenvedett, a hajó parancsnoka részesítette első segítségben.

— **Az új abbaziai szállótársaság megalakulása.** A hivatalos „Wiener Zeitung“ tegnapi száma közli, hogy az osztrák belügyminiszter, a pénzügyi-, kereskedelemügyi-, igazságügyi- és közmunkaügyi miniszterekkel egyetértőleg a bécsi „Union“ építő vállalatnak, továbbá az abbaziai Riviera Banknak, Vetter von der Lilie Mór gróf és Seeseld v. Hardegg grófnak, a Fiumei Kereskedelmi Banknak és Beth József dr. bécsi ügyvédnek engedélyt adott egy „Száll- és gyógytelep részvénytársaság“ alakításához és jóváhagyta az új vállalat alapsabályait. A társaság székhelye Bécsben lesz.

Távirat ◀▶ Telefon

A portugál köztársaság kikiáltása.

LISSABON, okt. 7. Szerdán este tizenegy órakor kiáltották ki az egész országban a köztársaságot. A nép óriási lelkesedéssel vette tudomásul a kormányforma megváltoztatását. Zavargások csupán Lisszabonban fordultak elő, de azok is kisebb méretűek voltak.

A köztársaság proklamálása.

PÁRIS, okt. 7. Lisszabon utcáin nagy lelkesedéssel kihirdették a köztársaságot. A középületeken köztársasági zászlók lengenek, a nép hangulata ünnepies. A vidékről sűrűn jönnek a hírek, hogy a köztársaságot mindenütt proklamálták és a lakosság öröme határtalan. A köztársasági párt hívei és a forradalmi bizottság megegyezett abban, hogy kimélni kell a királyi életét. Arról később fog határozni a kormány, hogy miképpen rendezze a királyi család vagyoni viszonyait, megengedi-e, hogy a királyi ház magával vigye Angliába magánvagyonát és huzzon-e az államkincstár évjáradékot.

Mánuel lemondott.

PÁRIS, okt. 7. Madridban határozottan tartja magát a hír, hogy Manuel lemondott. Félhivatalosan is ezt jelentik több helyről. Biztosat azonban nem lehet tudni Manuel király sorsa felől. Egy lisszaboni távirat szerint még most sem hagyta el az országot, de a trónról lemondott.

Az oporto herceg a forradalmárok ellen.

VIGO, okt. 7. Egy Lisszabon felől érkező hajó utasai elmondják, hogy tegnap délelőtt 11 órakor egy tüzérezred, amely az oporto herceg parancsnoksága alatt állott sortűzet adott a tüntető népre. A forradalmárok viszonozták a tüzelést s a támadó tüzérezredet visszavonulásra kényszerítették. A harc rendkívül heves volt. A halottak és sebesültek száma több ezerre tehető.

Harmincegy órai harc.

LISSZABON, okt. 7. A forradalmárok és a tüzérség közötti harc harmincegy óráig tartott. A nép rettenthetetlen hősiességgel harcolt s az ágyuk torkának rohant. A tüzérek látva a borzasztó vakmerőséget beszüntették a lövöldözést és meghátráltak.

Az új kormány.

MADRID, okt. 6. Bajadoból érkezett hivatalos távirat szerint Portugáliában kikiáltották a köztársaságot. Az ideiglenes kormány tagjai: Braga Theofiló — elnök; Bachado — külügyminiszter; Almeida — belügyminiszter, Cosia Alfonso — közoktatásügyi miniszter.

Hol van Mánuel király?

MADRID, okt. 7. Manuel király sorsa teljesen bizonytalan és senki sem tudja, hol tartózkodik a király. Egy verzió szerint Amália anyakirálynéval a San Paolo braziliai hadihajón menekült el, ismét más hír arról szól, hogy Gibraltárban van Manuel király.

Más forrás szerint a király egy hadihajó fedélzetén van, amely a Tajo folyón horgonyoz.

A portugál királyi család**Gibraltárban.**

GIBALTÁR, okt. 7. Manuel portugál király, Amalia anyakirályné, Alfonz infáns és több infáns egy portugál hajón ideérkeztek.

Az angol kormány és a portugál forradalom.

LISSABON, okt. 7. Braga miniszterelnök az angol követségen kijelentette, hogy a legnagyobb csodálattal van eltelve Anglia és kormánya iránt, amely a portugál események intézésébe befolyani nem kíván.

A portugál forradalom a spanyol kamarában.

MADRID, okt. 7. A spanyol kamara tegnapi ülésén Azarette republikánus képviselő meginterpellálta a hadügyminisztert, a portugál határra történt csapatszállítások és három hadihajónak a portugál kikötőkbe való küldése tárgyában. Együttel felezőitotta a kormányt, hogy a portugál forradalommal szemben semleges maradjon.

Canalejas miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a helyzet ugyan nagyon komoly, de a hajók és a csapatok csupán a spanyol alattvalók érdekeinek megvédésére rendeltettek ki.

A forradalmárok győzelme.

MADRID, okt. 7. Legutóbb érkezett híradások szerint Lisszabon, Oporto, Coimbra, Elvas, Braga és Estremoz városok teljesen a forradalmárok hatalmában vannak.

Lukács a királynál.

BÉCS, okt. 7. Lukács László pénzügyminiszter ma délelőtt külön kihallgatáson jelent meg a királynál, mely alkalommal az 1911. évi költségvetés dolgában tett előterjesztést az uralkodónak. A miniszter kikérte a királynak a költségvetési törvényjavaslat benyújtásához szükséges előzetes szankcióját, amit a király meg is adott.

Lukács és Bilinski tárgyalása.

BÉCS, okt. 7. Lukács László pénzügyminiszter ma délután tárgyalni fog Bilinski osztrák pénzügyminiszterrel s holnap reggel Budapestre utazik.

Tárgyalások a bankszabadalom ügyében.

BÉCS, okt. 7. A bankszabadalom ügyében a két pénzügyminiszter folytatja a tárgyalásokat. Az a hír, mintha a miniszterek a tárgyalások folyamán a készfizetések felvételére vonatkozólag már megegyeztek volna, valótlan.

Héderváry Bécsben.

BUDAPEST, okt. 7. Héderváry miniszterelnök ma délelőtt hosszasan tanácskozott Bienerth báró osztrák miniszterelnökkel, melyet délután folytatni fognak. Eddig még nincs ugyan véglegesen megállapítva, de valószínű, hogy a miniszterelnök holnap délelőtt fog a királynál kihallgatáson megjelenni, hogy jelentést tegyen neki az eddig folytatott tárgyalásokról.

A portugál határt elzárták.

LONDON, okt. 7. A Daily Telegraph munkatársa, aki utban van a portugál forradalom színhelye felé, lapjának azt sürgönyzi, hogy a vonatok nem mehetnek át a portugál határon, mert a forradalmárok a vasuti vágányzatot az összes határállomásokon elpusztították.

A Haverda-per második napja.

BUDAPEST, okt. 7. A Haverda-per tárgyalásának mai napja fokozódó érdeklődés mellett kezdődött meg. Jánossy tegnapi szenzációs vallomása uralja nemcsak a közönség, hanem az esküdtek hangulatát is. A mély benyomás meglátszik a tanukihallgatás kezdetén is. Jánossy, mielőtt a tanukihallgatás megkezdődne, újból erősen megvádolja Haverda Mariskát és Vojthát.

Váltóhamisító árvaszéki ülnök.

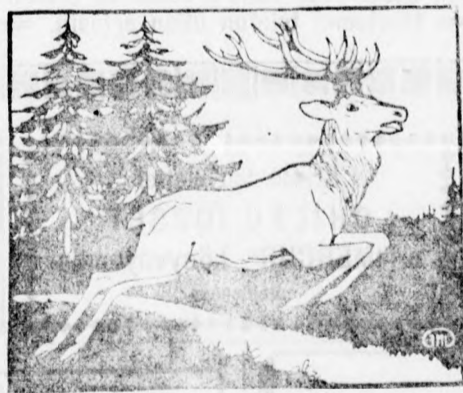
KECSKEMÉT, okt. 7. Sebők József ceglédi árvaszéki ülnök ma megjelent az itteni ügyészségen és elmondotta, hogy váltókat hamisított, egyttal kérte, hogy tartóztassák le. Az ügyészség, miután Sebők vallomásának alaposágáról meggyőződött, a váltóhamisító ülnököt letartóztatta. Sebők Cegléden nagy tekintélynek örvendett s a hamisítást könnyelmű életmódja miatt követte el.

Figyelmeztetés!**A Schicht szarvasszappan**

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ védjeggyel!

PÁLMAI I.

fogtechnikai műterme

FIUME,

Riva Szapáry 2. szám II. emeleten van.

Nemes Henr. bazárja Fiume v. Fiumara 4. Nagy válszték iskolatáskákban, bevásárlótáskákban, utazó táskák- és kofferek, gyermek-, női- és férfi cipőkben. Football cipők 9 koronáért. Esernyők, sapkák stb. Ingek, harisnyák minden nagyságban és minőségben. Konyhaeszközök, porcellánaru k;utazási cikkek, játékszerek, gyermekkocsik és játékkártyák stb. nagy raktára.

Bristol Szálloda

:: Deák korzó ::

Szives tudomására hozom tisztelt vendégeimnek és a n. é. közönségnek, hogy a Bristol-szállodát ismét átvettem s azt, valamint a hozzátartozó kávéházat és éttermet továbbra is vezetni fogom.

Pontos és jó kiszolgálásról biztosítom tisztelt vendégeimet és szives támogatást kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Förster Konrád

a „Bristol-szálló“ bérloje.

Szép utcai szoba,

külön lépcsőházi bejárattal, a város központjában azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

• A legmagasabb árban veszek •

urásoktól levetett ruhákat

BROTT LAJOS

VEGYTISZTÍTÓ

Irodai kisasszony,

egy évi gyakorlattal, ki a magyar és német nyelvet birja s olaszul meglehetősen ért, perfect gépiró, irodában állást keres.

Cim a kiadóban.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jöhrnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

A Vicolo Germania I. sz. alatt levő Reich-féle mézarszékben

naponta friss

marha és borjúhús

a legkiválóbb minőségben méretik ki.

„A Tengerpart“ előfizetési ára :

Egész évre 24 korona

Fél évre 12 „

Negyedévre 6 „

Egy óra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala:

Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.

Telefon 229. sz.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzete

Alapított 1880. Alapítótól 1880.

Nattich Henrik - Fiume (Corso)
CHRONOMÉTER ÉS MŰORÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-féle gyártmányú elsőrendű órákban és chronométerekben.

A n. é. fiumei közönség szíves tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem. Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitűnő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz
kávéház tulajdonos.

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázoló

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cím: Via Caserma 5. sz., I. em.

Ujonnan épült!

BONVECCHIATI

:: szálloda és vendéglő ::

VELENCE

A Szt. Márk-tér közelében.

Villamos világítás. - Központi fűtés. - Elismert jó konyha.

Penzió borral naponként 10 lira. Szobák 2.50-től 3.50 liráig.

Pentágami sör kímérése. :: :: Tiszta, ficom ház.

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTOLA.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

AURORA kávéház

Velence Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb. Előzékeny kiszolgálás.

Kiránduló társaságoknak és iskoláknak olcsóbb árak.

Americana

kémiai ruhatisztító intézet amerikai minta szerint.

Értesitem a n. é. közönség arról, hogy amerikai utamról hazatérve, a via Governo 5. szám alatt a egy amerikai rendszerű, teljesen modern gépekkel felszerelt kémiai ruhatisztító intézet nyitottam. Számos megbízást kér.

M. Löwinger.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

LIBERMANN IZSÓ

Telef. 11-49

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

PERIC PÉTER

FIUME - Via Lodovico Kossuth 19.

Egyedüli specialista vadász- és hegymászó valamint

különlegesség cipőkben.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Harisnyakötöde Fiumében.

Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnyája fejelések jutányos árban végeztetnek Minél több szíves megbízást kér Czimmermann Györgyné.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz.

Elvállal diszfestészeti, szobafestő és cimfestő munkákat, valamint bútor- és bádofényezést. Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

Marólug nélküli kézi mosás.

Mindenféle női piperék, férfi-ing,

gallér, kézelő stb. a legpontosabban

:: elkészítve házhoz szállítatnak. ::

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

"MERCUR"

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF

a "MERCUR" könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

"A TENGERPART"

== telefonszáma ==

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2. II. em.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfűlések elvállaltnak. Fésűlések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztenek.

Telefon 11-89.

A Tengerpart
kiadóhivatala és szerkesztősége
a Vicolo dell'Ospedaleban levő Wurzer ház I. emeletén van.

Első Fiumei Magyar
Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű karpitos, diszitő és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér

Garami József, utóda Eisler S. karpitos.